

POSTANOWIENIE

Dnia 27 stycznia 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jan Górowski (przewodniczący)
SSN Krzysztof Strzelczyk (sprawozdawca)
SSA Barbara Trębska

w sprawie z wniosku M. M. – S.
przy uczestnictwie P. S.
o podział majątku wspólnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 27 stycznia 2010 r.,
zażalenia pełnomocnika uczestnika postępowania
radcy prawnego K. K.
w przedmiocie oddalenia wniosku o przyznanie wynagrodzenia
za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej
na postanowienie Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 1 września 2009 r., sygn. akt III Ca (...),

odrzuca zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w Ł. w sprawie z wniosku M. M.-S. z udziałem P. S. o podział majątku wspólnego postanowieniem z dnia 1 września 2009 r. zmienił postanowienie Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 6 sierpnia 2009 r. w ten sposób, że oddalił wniosek

pełnomocnika uczestnika radcy prawnego K. K. o przyznanie wynagrodzenia za sporządzenia opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej.

Powyższe postanowienie zaskarżył w całości pełnomocnik z urzędu uczestnika postępowania. Zarzucając Sądowi Okręgowemu naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 359 § 1 w zw. z art. 391 k.p.c. przez jego błędne zastosowanie, wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienia sądu drugiej instancji należące do jednej z trzech kategorii wymienionych w art. 394¹ § 1 i 2 k.p.c.: 1) odrzucające skargę kasacyjną lub skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia; 2) co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji; 3) kończące postępowanie w sprawie, wydane w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 398¹, a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji.

Zaskarżone orzeczenie nie należy do żadnej z wymienionych kategorii. Nie ulega bowiem wątpliwości, że postanowieniem tym Sąd nie odrzucił skargi kasacyjnej lub skargi o stwierdzenie niezgodności orzeczenia z prawem. Nie jest to również orzeczenie, które kończy postępowanie w sprawie, czy też orzeczenie, którym sąd rozstrzygnął „co do kosztów procesu”.

Zażalenie na postanowienie sądu drugiej instancji co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji zostało dopuszczone w ustawie z dnia 19 marca 2009 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 69, poz. 592), która weszła w życie z dniem 22 maja 2009 r. Dokonując zmiany art. 394¹ § 1 k.p.c. ustawodawca kierował się koniecznością wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 marca 2007 r., SK 3/05 (OTK ZU 2007, nr 3A, poz. 32) w którym art. 393¹⁸ § 2 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym do czasu jego uchylenia przez art. 1 pkt 11 ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98), w zakresie, w jakim uniemożliwiał zaskarżenie postanowienia w przedmiocie kosztów procesu zasądzonych po raz pierwszy przez sąd drugiej instancji, został uznany za niezgodny z art. 78 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji

Rzeczypospolitej Polskiej. Z uzasadnienia powołanego wyroku wynika, że Trybunał Konstytucyjny zakwestionował taką sytuację, w której strona nie może zaskarżyć niekorzystnego dla niej rozstrzygnięcia w zakresie kosztów procesu. Zatem chodzi o koszty rzeczywiście poniesione przez stronę a następnie rozliczone stosownie do art. 98 i n. k.p.c. albo koszty, których strona w rzeczywistości nie poniosła, bowiem nie miała obowiązku ich uiścić, natomiast ostatecznie została nimi obciążona na podstawie art. 113 u.k.s.c.

Zaskarżone orzeczenie nie dotyczy kosztów procesu w tym znaczeniu ale wynagrodzenia pełnomocnika świadczącego pomoc prawną z urzędu, którym żadna ze stron nie została obciążona. Obowiązek pokrycia kosztów spoczywa na Skarbie Państwa, a orzeczenie w tym przedmiocie nie podlega zaskarżeniu (zob. postanowienie SN z 17 listopada 2009 r., III CZ 53/09, niepubl.).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 373 w zw. z art. 398²¹ i w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.